

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. K-to Organas
Nr. 146 (755) || 1949 m. gruodžio 17 d. || Kaina 20 kp.

PAGERINTI SUAUGUSIŲ ŠVIETIMO DARBA

Mūsų socializmo šalies liaudies akto aukštumo ir išvystymo didingųjų planų sėkmingo įvykdymo, komunistinės visuomenės statybos uždaviniai reikalauja plataus auklėjamojo ir kultūrinio darbo užmojo. Perėjimas nuo socializmo į komunizmą numato ne vien tikslai mūsų šalies ekonomikos tolesnį galingą išvystymą, bet ir socialistinės kultūros naują pakilimą. Tarybinių žmonių aukštas socialistinis sąmoningumas, aukštas idejiškumas, jų begalinis atsidavimas socialistinėms valstybės interesams, socialistinei Tėvynei, tarybinis patriotiškumas užtikrina komunizmo statybos mūsų šalyje sėkmingumą. Būtina įsidedėti, kad dirbančiųjų socialistinis sąmoningumas paspartina tarybinės visuomenės žengimą pirmyn.

Raštingi, valingi, su plačiu politiniu ir kultūrinio akiračiu darbo žmonės — politškai sąmoningiesni, aiškiai mato prieš save tuos tikslus ir uždavinius, kurie prieš juos stovi. Štai kodėl nerastingus ir mažai raštingus dirbančiuosius būtina pramokyti rašto ir kitų reikalingų dalykų, kas padės jiems pilsiti savo politinį ir kultūrinį akiračių.

Smetoninėje Lietuvoje suaugusiųjų švietimu visai nesirūpinta. Darbininkams ir valstiečiams mokslas buvo nepasiekiamas. Buržuazinė santvarka buvo užinteresuota, kad darbininkai ir darbo valstiečiai būtų nerastingi, nes šviesus darbo žmonės pasidaro stipresniais kovotojais prieš išnaudotojus, prieš antilaidišką, buržuazinę santvarką.

Tarybinė santvarka Lietuvoje teko sunkokas senoji režimo palikimas: didelis skaičius nerastingų ir mažai raštingų žmonių — daugiausia darbininkų ir darbo valstiečių. Tarybų Lietuvoje pravaistas didelis, našus darbas nerastingumui ir mažaraštingumui likviduoti. Didelis kūrybinis darbas šioje srityje taipogi pravaistas ir mūsų apskrityje, suaugusiųjų švietimui teikiamas rimtas dėmesys.

Pastaruoju metu mūsų apskrityje veikia viena vidurinė mokykla suaugusiems, kurią lanko apie 200 suaugusiųjų ir viena kaimo jaunimo septynmetė mokykla, kurią lanko 50 mokslėvių. Apskrityje pravaistas rimtas darbas apmokant nerastingus ir mažai raštingus.

Tačiau būtina pažymėti, kad nerastingų ir mažai raštingų apmokymas apskrityje dar neįgavęs reikiamo užmojo. Apie tai ryškiai kalba sekantieji neigiamieji pavyzdžiai: iš 2.074 žmonių, turinčių išėti nerastingų ir mažai raštingų apmokymą, iš esmės apmokomi tikslai 153 žmonės; nerastingi ir mažai raštingi, kaip taisyklė, kažin kodėl apmokomi vien tikslai apskrityje ir valsčių centruose, į nerastingų ir mažai raštingų apmokymą netarpiškai apylinkėse, kolūkiose nekrepiamas rimtas dėmesys. Apskrityje tai-

pagi neatgalvinamos garbingos kultūramiečių tradicijos. Apskrityje profesinių sąjungų komitetai (ypač valstybinių įstaigų darbuotojų, žemės ūkio darbuotojų profsąjungų) nieko nedaro tam, kad profsąjungų nariai stotų į garbingas kultūramiečių gretas. Valsčių Liaudies švietimo skyriai nekontroliuoja, kad kiekvienas mokytojas turėtų suregistravęs savo apylinkės visus nerastingus ir mažai raštingus.

Ellė pavyzdžių iš mūsų apskrityje įtikinančiai parodo, kad ten, kur Liaudies švietimo organai teikia rimtą dėmesį suaugusiųjų švietimui, kur mokytojai žino visus savo apylinkės nerastingus ir mažai raštingus ir laiko sau garbę mokyti apylinkės suaugusius, ten nerastingų ir mažai raštingų apmokymas vyksta sistemingai, duoda gražių rezultatų. Ragelių valsčiaus nerastingų ir mažai raštingų apmokymui netarpiškai vadovauja vietos septynmetės mokyklos direktorius drg. Bimba. Jisai žino visus savo apylinkės nerastingus ir mažai raštingus, visus linkamus žmones nerastingumui ir mažaraštingumui likviduoti, vadovauja kultūramiečiams, tikrina jų darbą, padeda jiems metodiškai. Tokio kūrybinio darbo pasėkoje nerastingų ir mažai raštingų skaičius Ragelių valsčiuje nuolat sparčiai mažėja.

Artinasi metų laikotarpis, palankus nerastingų ir mažai raštingų apmokymo darbu susitiprinti ir išplėsti. Kaimo dirbančieji, po lauko darbų įvykdymo, dabar turi daugiau atspėjamo laiko savo savišvietai. Valsčių partinių organizacijų, Liaudies švietimo organų, mokytojų kolektyvų pareiga — išplėsti suaugusiųjų švietimą, imtis veiksmingų priemonių nerastingumui ir mažaraštingumui likviduoti.

Nerastingų ir mažai raštingų apmokymą būtina pravaisti netarpiškai apylinkėse, prie kolūkių. Be mokymo, nerastingus ir mažai raštingus reikia dar ir šviesti ir pačius įpratinti šviestis: įpratinti skaityti knygas namie, organizuoti skaitymą balsu, įjungti į bibliotekas, klubus — skaityklas, apskritai, įjungti į visuomeninį ir politinį švietimą. Valsčių vykdomųjų komitetų uždavinys — sekti, kad suaugusiųjų švietimui nesudarytų kliūčių šviesos stoka. Šviesos klausimas, ypač kaimo vietovėse, sudaro pagrindinį nerastingų ir mažai raštingų apmokymo darbo sąlygą, ir ji būtina išspręsti.

Suaugusiųjų švietimas, nerastingumui ir mažai raštingumui likvidavimas — didelis, atsakingas ir kilnus darbas. Partinių organizacijų, profesinių sąjungų, Liaudies švietimo organų neatidėliotina pareiga — pagerinti suaugusiųjų švietimą, pasiekti, kad ir žitame svarbiame darbe bare būtų atlekti rimti laimėjimai.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Apie Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos 1949 metų gruodžio mėn. 14 d. posėdį

Vakar, gruodžio 14 dieną, 6 val. vakaro Vilniuje prasidėjo Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos V sesija.

Sesiją atidarė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas deputatas B. Baranauskas.

Pirmininkas deputatas B. Baranauskas praneša, kad Aukščiausiosios Tarybos V sesijai yra pateikti svarstyti šie klausimai:

1. Įstatymas „Dėl plano pelkėtoms žemėms nusausinti bei įsisavinti ir žalienuoms sėjomainoms Lietuvos TSR įvesti“.

Šį klausimą pateikia Lietuvos TSR Ministrų Taryba.

2. Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakų tvirtinimas.

Šį klausimą pateikia Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas.

Aukščiausioji Taryba, deputatui V. Baukui (Šakių rinkiminė apygarda) pasiūlius, įtraukia tuos klausimus į sesijos darbų tvarką.

Pranešimą pirmuoju darbų tvarkos punktu padarė Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininkas deputatas M. Gedvilas.

Tuo pirmasis posėdis pasibaigė. Sekantis posėdis įvyks šiandien, gruodžio mėn. 15 d., 11 valandą ryto.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Apie Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos 1949 metų gruodžio mėn. 15 d. posėdį

Gruodžio 15 d. 11 val. ryto įvyko Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos V-sios sesijos antrasis posėdis.

Pirmininkauja Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko pavaduotojas deputatas M. Mickis.

Darbų tvarkoje: Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininko deputato M. Gedvilio pranešimo apie įstatymą „Dėl plano pelkėtoms žemėms nusausinti bei įsisavinti ir žalienuoms sėjomainoms įvesti Lietuvos TSR svarstymas“.

Diskusijoje dalyvavo: Utenos apskrityje Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas drg. L. Dapkus, deputatas K. Liaudis (Paberžės rinkiminė apygarda), Lietuvos TSR Mokslių akademijos Žemės ūkio instituto direktorius drg. V. Vazalinskis, Umergės apskrityje Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas drg. B. Kryževičius, Panevėžio apskrityje Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas drg. A. Ramanauskas, Lietuvos TSR Miškų ūkio ministras drg. A. Matulionis, deputatas B. Rutkauskas (Marijampolės rinkiminė apygarda), Lietuvos TSR Statybinių medžiagų pramonės ministras drg. N. Liubimcovas, deputatas Z. Gogelienė (Vyžuonų rinkiminė apygarda), Šiaulių apskrityje Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas drg. P. Variakojs, Jurbarko apskrityje Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas drg. P. Petrauskas, Šakių apskrityje Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas drg. B. Mikuckis, deputatas I. Ramanauskienė (Šakių rinkiminė apygarda), Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijos Melioracijos valdybos viršininkas drg. J. Velička.

Baigus diskusijas, deputato J. Laurinaičio (Vidiškių rinkiminė apygarda) pasiūlymu, Aukščiausioji Taryba nutaria:

Įstatymą „Dėl plano pelkėtoms žemėms nusausinti bei įsisavinti ir žalienuoms sėjomainoms įvesti Lietuvos TSR“ projektą balsuoti ištais.

Įstatymo projektą skaito Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininkas deputatas M. Gedvilas.

Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba vienbalsiai priima įstatymą „Dėl plano pelkėtoms

žemėms nusausinti bei įsisavinti ir žalienuoms sėjomainoms įvesti Lietuvos TSR“.

Po to Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba pradeda svarstyti antrąjį darbų tvarkos punktą — Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakų patvirtinimas.

Pranešimą šiuo klausimu padarė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sekretorius deputatas S. Pupeikis.

Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba patvirtino Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo išleistus įsakus:

„Dėl valstiečių dalyvavimo darbuose, tiesiant ir remontuojant respublikinės bei vietinės reikšmės plentus ir vieškelius“;

„Dėl Lietuvos TSR teritorijoje veikiančio Baudžiamojo Kodekso 133—a straipsnio papildymo“;

„Dėl nustatymo garbės vardo „Lietuvos TSR nusipelnęs zootechnikas“ ir „Lietuvos TSR nusipelnęs veterinarijos gydytojas“.

Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba patvirtino Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakus, kuriais paskirti šie Lietuvos TSR ministrai:

Lietuvos TSR Švietimo ministru — draugas Knyva Albertas, Prano sūnus;

Lietuvos TSR Saugumo ministru — drg. Kapralovas Petras, Michailo sūnus.

Toliau Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba patvirtino Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakus dėl TSRS specialijų teismų liaudies tarėjų išrinkimo.

Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba išrinko drg. Rugienį Justą, Marijono sūnų, Lietuvos TSR Aukščiausiojo Teismo nariu.

Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba taip pat išrinko Lietuvos TSR Aukščiausiojo Teismo liaudies tarėjus.

Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba vienbalsiai nutarė pasiūlyti sveikinimą draugui J. V. Stalinui.

Sveikinimo tekstą skaito deputatas E. Ozarskis.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos V-sios sesijos darbų tvarka išsemta.

Pirmininkaujantis Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas B. Baranauskas skelbia Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos V-ją sesiją uždaryta.

MOTINOS DIDYVĖS SELMA

Aukštai ties geležinkelio linija, einančia iš Vilniaus į Naująją Viliją, kalnelyje stovi namas, kuriame gyvena motinos didyvrės Motinos Pervelinės šeima.

Ji turi 13 vaikų: 7 dukteris ir 6 sūnus. Vyriausiajam sūnui Jonui — 22 metai, jauniausiajam Eugenijai — 4 metai. Vakarais šei broliai ir seserys rengia pamokas. Irėnė ir Alina sprendžia geometrijos kompiuterius, keturi — Monika, Eugenijus, Jarošavas ir Bogdanas — pradines mokyklos mokslai mokosi lietuvių kalbą. Trys vyresnieji — Jona, Vladas ir Juozas baigė geležinkelio technikinę mokyklą ir dabar dirba transporte. Kvmjanuolis Jonas vakarais skaito jaunesnėms broliams Faidijoje „Jaunųjų Gvardiją“, pasakoja jiems apie didvyriškus komjuniškus žygius.

Motina — didyvrė Monika Pervelinė gavo iš Tarybų valstybės 24.000 rublių pašalpą savo vaikams auklėti.

Nuotraukėje: motina didyvrė Monika Pervelinė savo vaikų tarp.

L. Morozovo nuotrauka ELTA

Stalinas - TSRS socialistinės industrializacijos organizatorius ir įkvėpėjas

Caro Rusija savo ekonominio išsivystymo atžvilgiu buvo atsilikusi šalis. Ji neturėjo daugelio šiuolaikinių pramonės šakų, o buvusios įmonės buvo įrengtos pasenusia technika.

Po Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos Leninas ir Stalinas iškėlė partijai svarbiausią uždavinį: padaryti mūsų Tėvynę ekonomiškai stiprią ir nepriklausomą valstybę. Kad to pasiektų, reikėjo supramoninti šalį, t. y. sukurti galingą, visapusiškai išvystytą socialistinę pramonę.

Pasiremdamas Lenino nurodymais, draugas Stalinas paruošė TSRS specialią industrializacijos programą. Stalinas mokė, jog industrializacijos pagrindas — sunkioji pramonė, kurią reikia kurti ir vystyti pirmoje eilėje.

Sukurti pirmos rūšies sunkiąją pramonę, reiškia patiems gaminti įrengimus visoms liaudies ūkio šakoms, kad nereikėtų daugiau įvežti mašinų iš užsienio. Sunkioji pramonė sukuria priešakinę mašinų techniką, reikalingą darbo našumui pakelti, pramonės maisto prekių ištekliui užtikrinti. Sunkioji pramonė reikalinga masiškai gaminti traktoriams, o taip pat žemės ūkio mašinoms, be kurių negalima paversti smulkius valstiečių ūkius stambiu aukštai produktyviu kolektyviniu socialistiniu ūkiu. Sunkioji pramonė reikalinga armijai aprūpinti kovinė technika, šalies gynybai sustiprinti, be kurios negalima apginti socialistinės valstybės laisvę ir nepriklausomybę.

Bolševizmo priešai — trockininkai, bucharininkai ir kiti Rusijos stambioji pramonė, o niekšingi imperializmo agentai stodo prieš stalininę socialistinę industrializacijos programą. Jie norėjo, kad mūsų šalis liktų agrarine, ir, kaip anksčiau, išvežtų į kapitalistines valstybes žemės ūkio produktus ir pirktų

ten pramonės prekes. Draugas Stalinas demaskavo klatingą išdavišią planą niekšišku prieliečių, kurie mėgino nustumti partiją nuo Lenino kelio, sužlugdyti socializmo reikalą, įamžinti mūsų šalies ekonominį silpumą, išduoti ją imperialistiniams grobuonims sudraskyti.

Draugas Stalinas nurodė, jog socialistinę pramonę reikia kurti paspartintais tempais. „Mes, — sakė draugas Stalinas, — esame atsilikę nuo priešakinų šalių 50 — 100 metų. Mes turime prabėgti tą atstumą per dešimtį metų. Arba mes tai padarysime, arba mus sumlindžios“.

Mūsų šalies žmonių masės, bolševikų partijos vadovaujamos, su entuziazmu pradėjo kurti galingą pramonę, būtinai reikalingą socializmo pergalei. Druvas pasiekti tokie pramonės išvystymo tempai, kokių ir nežino kapitalistinis pasaulis. Socialistinės lenknyčės apėmė milijonus žmonių. Savo įtemptu pasiaukojamam darbu tarybinė liaudis nematytai trumpais terminais sukūrė naujas pramonės šakas, aprūpintas priešakinę techniką.

Per nepilnus 13 metų, praejusį nuo pirmojo stalininio penkmečio pradžios ligi plėšiško hitlerinės Vokietijos užpuolimo prieš TSRS, mūsų šalis iš agrarinės pavirto pramonine, iš atsilikusios — priešakinė. Prieš karą TSRS pagal pramonės gamybą jau užėmė pirmą vietą Europoje, pralenkusi Angliją, Prancūziją ir Vokietiją. 1940 m. TSRS stambioji pramonė pagamino beveik 12 kartų daugiau produkcijos, negu caro laikais, bucharininkai ir kiti Rusijos stambioji pramonė, o niekšingi imperializmo agentai stodo prieš stalininę socialistinę industrializacijos programą. Jie norėjo, kad mūsų šalis liktų agrarine, ir, kaip anksčiau, išvežtų į kapitalistines valstybes žemės ūkio produktus ir pirktų

tūkstančiai įvairių kitų mašinų. Sunkiajai pramonei padedant buvo techniškai rekonstruoti ir audringai išaugo lengvoji bei maisto pramonė, geležinkelių transportas. Stalininiai penkmečiai parengė šalį taip pat aktyviai gynybai. Draugo Stalino nurodymu naujos gamyklos, fabriakai, elektrinės, kasyklos, naftos įmonės buvo įrengiami tokiuose rajonuose, kur anksčiau nebuvo arba beveik nebuvo pramonės. Per penkmečių metus TSRS susikūrė 364 nauji miestai. Tarybų Sąjungos ribose buvo sukurtos naujos galingos pramonės bazės. Kaip numatė J. V. Stalinas, Tėvynės karo metais tose bazėse išsivystė kovinės technikos gamyba didvyriškai Raudonajai Armijai.

„Visa tai, — sako G. M. Malenkovas, — reikėjo iš anksto matyti. Stalinas didis tuo, kad jis talkos metu matė tai, kas visiems tapo aišku karo metu“.

Tėvynės karas akivaizdžiai parodė, jog stalininė socialistinės industrializacijos programa išgelbėjo mūsų Tėvynę. Galinčioji pramonė, tarybinės liaudies sukurta didžiam Staliniui vadovaujanti, davė mūsų armijai karo metu vis didesnes mases tankų, pabūklų, kuklosvaizdžių, automatų, šaudmenų, aprangos. Ji turėjo kuo kovoti ir nugalėti!

Šalies pramonės galybė įgalina mūsų liaudį pasiekti nematytus laimėjimus ir pokariniame liaudies ūkio atkūrimo ir išvystyme. 1949 m. spalio mėn. visos pramonės produkcija prašoko daugiau kaip 50 proc. prieškarinį 1940 metų lygį. Vien šiais metais žemės ūkis gauna 150.000 traktorių (pervežant į 15 Jėgų traktorius), 29.000 kombainų, daugiau kaip 1 milijoną 600 tūkstančių priekabinųjų įrankių ir kitų žemės ūkio mašinų, t. y. 3—4 kartus daugiau negu 1940 metais. Aprūpintas puikia technika, socialistinis žemės ūkis jau 1949 m. pasiekė derlių, didesni negu prieškarinis.

Didysis istorinis TSRS industrializacijos patyrimas daug ko moko liaudies demokratijos darbo žmones ir leidžia jiems sėkmingai išvystyti pramonę ir žemės ūkį. Tarybų Sąjungos brolišką pagalbą liaudies demokratijos šalims įgalina jas išvengti Anglijos — Amerikos vergovės „Maršalo plano“ pavidalu.

Savo kalboje rinkėjams 1946 m. vasario mėn. 9 d. draugas Stalinas nužymėjo didingą programą socialausnei ekonomikai toliau išvystyti per artimiausius trejus penkmečius. Savo mylimojo vado ir mokytojo vadovaujami, tarybiniai žmonės, glaudžiai susitelkę aplink bolševikų partiją, garbingai kovoja dėl istorinės programos, rengiančios komunizmo pergalę.

G. Denisovas

ĮŽYMIOS DATOS GARBEI

Rokiškio „Plūgo“ fabriko dirbantieji savo bendrame susirinkime nutarė naštiu darbu atžymėti draugo J. V. Stalino gimimo septynioliasdešimtąsias metines. Fabriko spartuolis Mikalkėnas Jonas pareiškė: — Mes pasistengsime gruodžio mėn. gamybini planą išpildyti ir net viršyti 20 proc. iki gruodžio 21 dienos.

Statinių gamybos spartuolis drg. Mlaknis su savo brigada įsipareigojo įžymiąją datą sukurti gruodžio mėn. gamybinių užduočių įvykdžius 139 proc. Tesėdami savo įsipareigojimus, plūgiečiai dar labiau išvystė socialistinį lektynlavimą tarp brigadų ir paskirė dirbančiųjų, diena iš dienos kelia darbo našumą.

R. Sakalnikas

DIRBANČIŲJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

Apskrities Komunalinio ūkio skyriaus dirbantieji, susirinkę savo bendrausirinkimą, nutarė naštiu darbu sutikti didžiojo tautų vado ir mokytojo draugo J. V. Stalino gimimo 70-sias metines.

Susirinkime kalbėjęs apskr. Komunalinio ūkio skyriaus vedėjas drg. Smirnovas kvietė visus dirbančiuosius aktyviai įsijungti į visų darbų priešakinį įvykdymą ryšium su artėjančia įžymia data — J. V. Stalino 70-siomis metinėmis nuo gimimo dienos.

Dirbančiųjų kolektyvo vardu kalbėjo remonto — statybos kontoros viršininkas drg. Nikonovas, kurio pasiūlymu visi dirbantieji įsipareigojo arti-

mlaustomis dienomis baigti prie geležinkelio stoties mineralinėms trašoms skirtą sandėlio statybą ir iki gruodžio mėnesio 20 d. įvykdyti darbus 80 tūkstančių rublių sumoje.

Rokiškio miesto pirties dirbantieji įsipareigojo iki gruodžio 21 d. savo jėgomis perdurti vietinę pirties kanalizaciją, o taip pat pašalinti bei kokius trūkumus aptarnaujant miesto gventojus pirtimi.

Apskrities Komunalinio ūkio skyriaus dirbantieji, atsiliepdami bei pritardami komjaunuolės drg. Rudakovos kvietimui, vienbalsiai nutarė organizuoti talką spartesniam statomo sandėlio darbų pavedimui.

S. Zalenkauskas

Apskrities dirbantieji nagrinėja J. V. Stalino biografiją

„MIČIŪNŲ“ KOLŪKYJE
Su dideliu pakilimu Aleksandravelės valsčiaus kolūkiečiai susipažįsta su viso pasaulio darbo žmonių vado J. V. Stalino gyvenimu ir veikla.

Ypač didelį susidomėjimą didžiojo vado gyvenimu rodo šio valsčiaus „Mičiūnų“ kolūkio valstiečiai, kurie lanko čia suorganizuotą J. V. Stalino biografiją nagrinėti ratelį. Ratelį lanko 21 kolūkiečiai, jų tarpe žemės ūkio artelės pirmininkas drg. Bagdonas, fermos vedėjas drg. Apuokas Jonas, sąskaitininkė drg. Kišanicė, kolūkiečiai — pirmūnas drg. Prancūnas ir kiti.

Ratelio vadovas mokytojas drg. Govedas pveda ratelio užsiėmimus reguliariai, t. y. vieną kartą į savaitę, per kuriuos plačiai supažindina klausytojus su didžiojo vado ir mokytojo draugo Stalino gyvenimu ir nuopelnais tarybinei liaudžiai ir visai žmonijai.

P. Mažulis

APSKRITIES PRAMKOMBINATE

Nuo šių mokslo metų pradžios politinio švietimo tinkle prie apskrities Pramkombinato pradėjo veikti J. V. Stalino biografiją nagrinėti ratelis. Šio ratelio užsiėmimus lanko 25 Pramkombinato įmonių dirbantieji, kurių tarpe geriausiai gamybinio darbo pirmūnai brigadininkas drg. drg. Būtenas, kalvis Gutmanas Petras, tekintojas Kazemėkas ir kiti. Ratelio vadovas drg. Serebriakovas su ratelio klausytojais jau pveda 8 užsiėmimus, kuriuose išsamiai išanalizavo viso pasaulio darbo žmonių vado ir mokytojo J. V. Stalino nuveiktus žygdarbus buriant Rusijos proletariatą į kovą prieš carizmą, vadovaujant drauge su Leninu Didžiąjį Spalio socialistinę revoliuciją, Tarybų valdžios įkūrimui Rusijoje.

M. Vaišnoras

Lietuvos respublikos įmonėse aktyviai išvystė darbą politiniui ratelii draugo Stalino biografiją nagrinėti. Nuotraukoj ratelio draugo Stalino biografijai nagrinėti užsiėmimui Vilniaus „Lailos“ fabriko. L. Morozovo nuotrauka

ELTA

Pagerinti pradinio politilavinimosi ratelių darbą

Šiomis dienomis įvyko Rokiškio apskritys komjaunimo aktyvo susirinkimas, kuris svarstė politinio švietimo darbo pagerinimo klausimą apskrityje jaunimo tarpe. Platų pranešimą apie pradinio politilavinimosi ratelių darbą apskrityje padarė LLKJS Rokiškio apskritys komiteto sekretorius drg. Šileika.

Pranešėjas nurodė atsieltus laimėjimus Rokiškio apskritys komjaunimo organizacijos, ruošiantis ir organizuojant politinio švietimo ratelius apskrityje. Nemažų rezultatų organizuojant politinio švietimo tinklą buvo atsieta Panemunio valsčiuje. Šio valsčiaus komjaunimo komiteto sekretorius drg. Baltaduonis, gerai įsivinęs VLKJS XVII-jo plenumo nutarimą, į politinio švietimo tinklą įtraukė ne tik valsčiaus komjaunimą, bet ir nesąjunginį jaunimą. Šiame valsčiuje šiaandien kelia savo politinį lygį virš 150 jaunųjų kolūkiečių.

Pranešime buvo iškeltas neblogas Rokiškio valsčiaus Žiobiskio apylinkės pradinio politilavinimosi ratelio darbas. Šio ratelio propagandininkas Vytautas Piskarskas smulkiai pasiruošė užsiėmimams, išnagrinėja vienos, einamosios temos klausimus ir tik tuomet perduoda žinias klausytojams. Ratelio užsiėmimai čia vyksta reguliariai. Šiuo metu šiame ratelyje jau praveisti septyni užsiėmimai ir baigta nagrinėti III-ji tema.

Neblogi rezultatai pasiekti ir Rokiškio m. Pramkombato pradiname politinio švietimo ratelyje, kur propagandininku yra drg. Kiseliovas.

Pranešėjas atžymėjo blogą, nestilingą komjaunimo Obelių, Ragelių, Kamajų bei Južintų valsčių komitetų darbą organizuojant politinio švietimo ratelius. Štai komjaunimo Obelių valsčiaus komitetas į politinio švietimo tinklą pastenkinio įtraukdamas tik valsčiaus komjaunuolius, o nesąjunginį jauni-

mą paliko nuošaliai. Šiame valsčiuje įtrankta tik 18 nesąjungintų jaunuolių.

Ypatinai blogą darbo stilių organizuojant politinio švietimo ratelius buvo paėmęs komjaunimo Kamajų valsčiaus komitetas (sekretorius drg. Šatrovas). Drg. Šatrovas mėgino įtraukti jaunuolius į pradinio politilavinimosi, neišaiškines jiems jų reikšmės bei svarbos šiaandieniniam gyvenimui; eilės kolūkių („Atletis“, „Žiedo“) rateliai, nepradėję mokslo metu, iširo.

Teisingą kryptį pranešėjas išklė prieš Aleksandravėlės valsčiaus pradinio politinio švietimo ratelių darbą.

Komjaunimo Aleksandravėlės valsčiaus komiteto sekretorius drg. Šepeliovas ilgą laiką taikėsi su blogu politinio švietimo ratelių darbu. Iš esamų valsčių je penkiu pradinio politilavinimosi ratelių patenkinamai veikia tik vienas. Drg. Šepeliovas iš pirmųjų politinio švietimo mokslo dienų apleido darbą su propagandininkais, nekontroliavo jų pravedant užsiėmimus, ko pasėkoje Norelikų pradinis politinio švietimo ratelis ir šiuo metu darbo nepradėjo.

Po pranešimo sekė diskusijos. Pasisakė 14 apskritys komjaunimo susirinkimo dalyvių.

Teisingos kritikos susilaukė iš LLKJS Rokiškio apskritys komiteto karinio ir fizikultūrinio skyriaus vedėjo drg. Kiseliovo propagandininkė Briedytė. Drg. Kiseliovas atžymėjo propagandininkės Briedytės formalių užsiėmimų pravedimą. Paskutiniu metu propagandininkė nenuvyko tris kartus į „Joniško“ kolūkio pradinį politilavinimosi ratelį, ko pasėkoje iš 18 klausytojų paliko tik 8.

Apskrities komjaunimo aktyvo susirinkimas priėmė platų nutarimą pradinio politinio švietimo ratelių darbo pagerinimui.

STANKEVICIUS,
LLKJS Rokiškio apskr. k-to propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas

Timiriazovo vardo Žemės ūkio akademijos Žemės ūkio mūlino katedros dėstytojas V. P. Nekrasovas širdio naują kombainą „Stalinc – 6“ įrengimo metodą daugiametį žolį skėliai nuimti. Jo pasiūlytas būdas leidžia be papildomų prastovėjimų kombainui „Stalinc – 6“ pravesti žolį nuėmimą skėliai beveik be nuostolių.
Nuotraukoje: V. P. Nekrasovas apžiūri įrengtą jo „Stalinc – 6“ kombainui būgną su dantiklaidais.
V. Sarovskio nuotrauka
TASS'o spaudos klaidė

IŠ LITERATŲ BŪRELĖŲ VEIKLOS (Trumpai)

PLEČIA VEIKLĄ Pandėlio vidurinės mokyklos literatų būrelis nariai. Sėkmingesniu darbu literatų susirinkstė į vyresniųjų ir jaunesniųjų literatų būrelius. Yyr. literatų sudarė prozaikų, poetų ir kritikų sekcijas. Per pastarąjį susirinkimą X kl. moksleivė Stasevičiūtė skaitė referatą apie Simaną Daukantą, o Tindžiūnė ketatė eilėraščių, iš kurių eilėraštis „Abiturientui“ buvo vien įvertintas gerai.
J. Pukys

VYR. LITERATAI IŠVYSTĖ VEIKLĄ Obelių vidurinėje mokykloje. Šių mokslo metų eigoje jie jau turėjo 11 susirinkimų. Paskutiniu susirinkimu metu X kl. moksleivė Puvelytė skaitė referatą „Puškėnė lyrika“. Taip pat savo kūrybos eilėraščių paskaitė X kl. moksleivė Kurklytė Elena. Būreliai vadovauja drg. Zdanavičiūtė.
A. Klevas

Sustiprinti partinį vadovavimą moterų organizacijoms

Neseniai įvykusiame Rokiškio valsčių moterų organizatorių seminare buvo pasidalinta darbo patyrimu, apsvastyti moterų tarybų uždavinių ir moterų dalyvavimo paskirstant pajamas kolūkiuose klausimai.

Seminaro metu išaiškėjo atskirų moterų tarybų atsiekti teigiami rezultatai, buvo iškelta visa eilė trūkumų bei prileistų klaidų.

Panemunėlio valsčiaus moterų organizatorė drg. Suvaldienė, dalindamasi savo pravedamojo darbo patyrimu, atžymėjo, kad pastaruoju metu valsčiaus kolūkiuose yra 9 moterų tarybų, jungiančios savo eilėse 72 moterų delegates. Per šiuos moterų delegatų iniciatyva suruošta valsčiaus kolūkiuose 12 meno saviveiklos vakarų, praveistas nemažas skaičius paskaitų bei pasikalbėjimų einamojo mėto klausimais, suorganizuotas „Miesteliskio“ kolūkyje raudonasis kampelis, kuriam padovanota 200 rub. vertės grožinės bei politinės literatūros knygu. Valsčiaus kolūkiuose esančios moterų tarybos daug prisidėjo prie gyvulininkystės fermų organizavimo vietoje, savo iniciatyva augindavo paukščius, kuriuos atiduodavo organizuojamoms paukščių fermoms.

Obelių valsčiaus moterų organizatorė drg. Milūnaitė papasakojo, kad dabar valsčiuje jau yra 22 moterų tarybos, kurios turi savo eilėse daugiau negu 100 moterų delegatų. „Naujo gyvenimo“ kolūkio moterų taryba, vadovaujama drg. Milaševičienės, praveda su kolūkio moterimis susirinkimus, ruošia meno saviveiklos pasirodymus, moterų tarybų narės pirmąja visuose pravedamuose

darbuose, šalina bet kokius pasitaikančius darbe trūkumus.

Valsčių moterų organizatorės, pasisakydamos apie savo darbo pravedimą valsčiuose, išklė visą eilę faktų, kuomet kai kurie partijos valsčių komitetai ir pirminės partinės organizacijos silpnai vadovauja moterų taryboms, nesuteikia joms būtinos praktinės paramos. Savo pasisakyme Kamajų valsčiaus moterų organizatorė drg. Kemeklienė nurodė, kad partijos Kamajų valsčiaus k-to sekretorius drg. Aleinikovas jokios organizacinės paramos nesuteikia darbui tarp moterų aktyviau išvystyti, visiškai nesidomi jos darbu, nežino apie esamą pravedamo darbo būklę.

Panemunėlio valsčiaus moterų organizatorė pabrėžė, kad kolūki gū paramą gali suteikti šio valsčiaus partijos k-tas ir jo sekretorius drg. Jermalajevas, kuris net nežino apie jos pravedamo darbo uždavinius.

Savo kalboje Obelių valsčiaus moterų organizatorė drg. Milūnaitė taip pat nurodė į silpną partijos valsčiaus k-to vadovavimą darbui su moterimis; ši darba tenka išimtinai organizuoti ir vesti pačiai moterų organizatorei. Nesant reikiamos paramos iš partijos valsčiaus k-to pusės, iš esančių 22 moterų tarybų čia beveik vos kelios, o kitos figūruoja tik popierėje.

Atitinkamus pranešimus seminare padarė LKP(b) Rokiškio apskr. k-to sekretorius drg. Varžgalys ir LKP(b) apskr. k-to Žemės ūkio skyriaus vedėjas drg. Filimonovas.

K. PARADAUSKIENĖ,
LKP(b) Rokiškio apskr. k-to darbu tarp moterų skyriaus vedėja

Socialistinio Tadžikistano suklestėjimas

(TADŽIKIJOS TSR 20 METINĖMS)

Didžiojo Spalio socialistinė revoliucija išvadavo Tadžikistano darbo žmones iš nacionalinės priespaudos, iš vergovės, kuriose laikė tadžikus išnaudotojai — feodalai ir caro kolonizatoriai. Revoliucija suteikė tadžikų tautai neribotus galimumus tautiškai atgimti, naujam laisvam gyvenimui kurti brolybės ir tautų draugystės pradais.

Tadžikistane darbo žmonės su pakilimu pradėjo kurti savo valstybingumą, savo kultūrą ir pasiekė rimtus laimėjimus. 1929 metais Tadžikija tapo sąjunginė respublika.

Dėka didžiųjų socialistinių pertvarkymų, įgyvendintų bolševikų partijai vadovaujant, teisingos lenininės — stalininės tautinės politikos įvykdymo rezultatai Tadžikistano ekonomika ir kultūra pasiekė aukštą lygį.

Remiantis gaustais anglies, naftos ir kitų naudingų iškasinių telkiniais, respublikoje sukurta stambi kalav rados pra-

monė. Susikūrė ir išsivystė tokios gamybos šakos, kaip medvilnės, šilko audimo, maisto, lengvoji, energetikos ir kitos pramonės šakos.

Pagrindiniai pakitimai įvyko žemės ūkyje, kuris iki tarybinės valdžios buvo nepaprastai atsilikęs. Tadžikijos TSR buvo sukurti stiprūs kolūkiai ir tarybiniai ūkiai, aprūpinti įvairiomis žemės ūkio mašinomis. Didžiulį užmojį įgijo irigacijos darbai. Slėnyse įrengti galingi drėkinimo kanalai, tokie kaip Vachšos kanalas, Didysis Ferganos kanalas, kas padidino pasėlių plotą šimtais tūkstančių hektarų. Smarkiai padidėjo medvilnės derlingumas.

Didelius laimėjimus pasiekė tadžikų tauta, kurdama savo kultūrą — tautinę pagal formą, socialistinę pagal turinį. Ligi Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos Tadžikistane buvo tik pusė procento raštingų žmonių. Dabartio Tadžikistano te-

ritoriijoje nebuvo nė vienos vidurinės arba aukštosios mokyklos. Dabar respublikoje yra apie 3.000 pradžių ir vidurinių mokyklų, keletas dešimčių technikumų, aštuonios aukštosios mokslo įstaigos, tame tarpe Tadžikijos valstybinis universitetas, kuris atidarytas 1943 metais. Tadžikistanas tapo ištisine raštingumo respublika, čia įgyvendintas visuotinis pradinis mokslas.

Respublikoje išaugo gausti tautinė inteligentija, kvalifikuoti įvairių gamybos šakų ir kultūros specialistų kadrai. Dar 1940 m. Tadžikistane buvo atidarytas TSRS Mokslių akademijos filialas, kuriame dešimtytis mokslininkų — tadžikų atlieka didelį mokslinį darbą drauge su Rusijos moksliniais veikėjais. Respublikoje išleidiama 69 laikraščiai bendru 250.000 egzempliorių tiražu, 5 žurnalai, masiniai tiražai išleidžiamos knygos.

Didelį suklestėjimą pasiekė

Tadžikijos TSR literatūra ir menas. Tadžikijos rašytojai sukūrė veikalus, atspindinčius didžiulius socialistinius pertvarkymus, įvykčius respublikos gyvenime, didvyrišką darbo žmonių kovą dėl komunizmo. Respublikoje yra keletas dešimčių profesinių teatrų.

Visi tie didžiuliai pertvarkymai respublikoje įvykdyti bolševikų partijai ir draugui Stalinui vadovaujant. Tadžikų tauta pasiekė tokį nematytą suklestėjimą dėka tarybinės vyriausybės didžiulės pagalbos, dėka vyresniojo brolio — didžiosios rusų tautos paramos.

Didžiojo Tėvynės karo metais dar labiau sustiprėjo TSRS tautų nesugrąaunama draugystė. Tadžikistano sūnūs ir dukterys didvyriškai kovojo fronte ir užnugaryje dėl socialistinės Tėvynės garbės ir nepriklausomybės. 17.000 tadžikų apdovanooti TSRS ordinais ir medaliais už drąsą kovoje su fašistiniais grobikais. 34 tadžikams suteiktas aukštasis Tarybų Sąjungos Didvyrio vardas. Dešimt tūkstančių darbo žmonių apdo-

vanoti už pasiaukojantį darbą užnugaryje.

Tadžikijos TSR darbo žmonės, išvystę masines socialistines lenktynes, sėkmingai vykdo didingus pokarinio penkmečio plano uždavinius. Daugelis pramonės šakų dar praėjusių metų pabaigoje viršijo prieškarinį gamybinį lygį, o vadovaujama šaka — tekstilės pramonė dar 1948 metų pabaigoje pasiekė 1950 metams numatytą gamybos lygį. 1948 metais Tadžikistane tiek medvilnės derlingumo atžvilgiu, tiek ir bendro medvilnės žaliavos surinkimo atžvilgiu viršijo uždavinį. Per trejus pastaruosius metus Tadžikijos TSR užima pirmą vietą Tarybų Sąjungos medvilnės derlingumo atžvilgiu.

Tarybinis Tadžikistanas, nuostabiai pertvarkytas iš atsilikusio caro Rusijos kolonijos į klestinčią respubliką, ryškiausiai liudija tarybinės socialistinės santvarkos galią, lenininės — stalininės tautinės politikos išmintingumą, TSRS tautų nesugrąaunamos draugystės gyvybingą jėgą.

Nepaskelbtas G. M. Dimitrovo laiškas apie Traičo Kostovą

SOFIJA, XII. 12 d. (TASS). Lalkraštis „Robotničko delo“ antrašte „Iš Georgijaus Dimitrovo nepaskelbtų laišku BKP CK politiniam biurui“ paskelbė Georgijaus Dimitrovo duotąją išdaviko Traičo Kostovo charakteristiką.

S. m. gegužės mėn. 10 d. ryšium su BKP CK plenumo posėdžiu, kuriame Traičo Kostovas buvo pašalintas iš CK sudėties, Georgijus Dimitrovas nusiuntė Bulgarijos komunistų partijos centro komiteto politiniam biurui tokį laišką:

„Mano nepaprastai sunkaus gydymosi metu, — sakoma Georgijaus Dimitrovo laiške, — man buvo didelė pagunda tai, kad Jūs sėkmingai įvykdėtė elę svarbių partinių ir valstybinių priemonių, kurios dar kartą liudija apie mūsų partinio vadovavimo tvirtumą ir subrendimą... Plenumas, svarstęs klau-

simą dėl Traičo Kostovo, praėjo labai gerai, ir partija priėmė plenumo nutarimus kaip pilnutinai subrendusį partiją. Tačiau klausimą dėl Traičo Kostovo ir jo įvairių partijoje negalima laikyti likviduotu. Susipažinęs su plenumo protokolu ir ypač su ilga Traičo Kostovo kalba, aš galutinai įsitikinau, jog mes turime reikalą ne tikral bolševikinėje partijoje, kokla mes iš visos širdies pageldaujame matyti mūsų partijai. Traičo Kostovas kupinas žemos pagylo ir slepia akmenį užančių, tikėdamasis sulaukti partijai keblaus momento, kada jis savo neprilygsto niekšišku mo ir klasingumo dėka vėl galės išplaukti į paviršius“.

(ELTA).

KARO INVALIDŲ DEMONSTRACIJA PARYŽIJE

PARYŽIUS, XII. 11 d. (TASS). Vakar Paryžiuje įvyko dviejų karų invalidų demonstracija. Prie jų prisijungė našlų, našlaičių ir giminaičių — dviejų karų atkū — asociacijos nariai, o taip pat eilė kitų buvusių karų dalyvių organizacijų.

Demonstracijos dalyviai reikalavo peržiūrėti pensijas, kurių dydis visiškai neatitinka

pragyvenimo brangumo, ir nustatyti nuolatinį santykį tarp jų pensijų ir valstybinių įstaigų tarnautojų atlyginimų.

Priimdamas vakar karų invalidų atstovus, ministras pirmininkas Bidó nedavė ryšium su tuo jokio pažado.

Demonstracija vyko taip pat kovos už taiką šūkiu.

(ELTA).

Kalėdų kilmė

Kalėdos beveik visų krikščioniškų bažnyčių yra laikomos Kristaus gimimo švente. Tačiau pirmųjų amžių krikščionims ši šventė visiškai nebuvo žinoma. Jie nepažino tokios šventės, nors, atrodo, jie turėjo būti nepalyginti geriau informuoti apie Kristaus gimimą, negu žymiai vėlesnės kartos.

Kalėdų šventė buvo įvesta Romoje tik ketvirtuoju amžiumi viduryje, o kiek vėliau ją perėmė ir kitos vietinės bažnyčios. Tik armėnų bažnyčia — viena seniausiųjų krikščionių bažnyčių — Kalėdų šventės tada neperėmė ir iki šiol jos nepripažįsta.

Bažnyčios šulai, įvedę Kalėdų šventę, pasirėmė Mato ir Luko evangelijose (I—II sk. sk.) esamais pasakojimais apie Kristaus gimimą iš „nekalto prasidėjimo“.

Sios pasakos paprastai kartoją eilę panašių legendų, esančių biblijoje. Taip, pav., iš „nekalto prasidėjimo“ pagal biblijos pasakas gimė patriarchas Izakas, o taip pat teisėjas — didvyris Sameonas. Mitas apie „nekalto prasidėjimą“, kuris buvo padėtas legendos apie Kristaus gimimą pagrindan, buvo labai paplitęs senovės tautų tarpe, kurių dievai gimdavo, veisdavosi ir mirdavo kaip žmonės. Šia paplitusia legenda pasinaudojo ir senovės Romos imperatorius Augustas, įveddamas imperatorių kultą, kuris, tarp kita ko, skelbė, kad Romos imperatoriai yra kilę iš dievų ir gimę iš „nekalto prasidėjimo“. Šis kultas, be abejo, padarė didelę įtaką ir į mitologiją apie Kristų,

kuri susikūrė imperatorių valdžios išgalėjimo ir sustiprėjimo laikotarpiu. Kristus tų laikų žmonių vaizduotėje turėjo įgyti daugelį imperatoriaus bruožų, bet kuriuo atveju jis savo kilme ir gimimo būdu negalėjo atsilikti nuo Romos valdovų.

Kalėdų šventė, kaip ir kitos svarbiausios šventės, buvo krikščionių perimtos iš „stambeldžių“ kultų. Daugelis senovės religijų gruodžio pabaigoje turėjo šventę, labai panašią į vėliau šventas Kalėdas. Pradžioje tai buvo šventė, susijusi su naujos augmenijos pasirodymu karštosios šalys (Egiptas, Babilonas). Naujos augmenijos gimimas buvo tuometinių žmonių sąmonėje neatsikriami ai susijęs su augmenijos ar derlingumo dievo gimimu, nes tais laikais žmogus dievindavo visas gamtos jėgas ir jam nesuprantamus gamtos reiškinius. Ypatingą įspūdį žmogui darė visi gamtos reiškiniai, susiję su saule, nuo kurios priklausė gyvybė žemėje. Kasmet, kai dienos pradėdavo eiti trumpyn, žmogus bijodavo, kad dienos iš viso nedingt ir kad žemėje nesiviešpatautų amžina naktis. Už tai žiemos saulėgrąža buvo sutinkama nepaprastai džiaugsmingai. Štai kodėl žiemos solsticijos (saulėgrąžos) diena senovės kultuose užėmė ypatingą vietą. Ta diena, kai baigiasi žmogų bauginęs dienos trumpėjimas ir saulė daro posūkį nuo žiemos į vasarą, buvo iškilmingai švenčiama, kaip saulės ir augmenijos dievo gimimo diena. Tokios šventės buvo senovės egiptiečių dievo Ozirio

gimimo diena, Tamuzo (Babilone) ir Mitros (Irane) gimimo dienos.

Krikščionybėje ypatingai didelę įtaką padarė Mitros kultas. Mitra buvo senovės iranietčių ir indų saulės bei šviesos dievas. Vėliau jo kultas paplito visuose senovės Rytuose. Pirmajame amžiuje Mitros kultas tapo labai populiariu ir Romoje. Šio kulto sudėtingoms apeigoms atlikti buvo suorganizuota speciali šventykla, kuri buvo įrengiama urve ar požeminėje patalpoje.

Mitai apie Mitrą teigė, kad šis saulės dievas kadaise stebuklingu būdu gimė urve. Jį pagimdė skaitli motina — žemės dievaitė Anagita. Garbinti naujai gimusį dievą pirmieji atėjo greitame lauke buvusieji piemenys.

Saulės dievo — Mitros gimimo šventė buvo viena populiariausių švenčių Romoje. Ji buvo švenčiama gruodžio 25 d. kaip „Saulės diena“ ir greit buvo paversta valstybine švente.

Nesunku įsitikinti, kad mitas apie Mitros gimimą, pradėdant nuo „nekalto prasidėjimo“ ir baigiant piemenimis, yra stebinančiai panašus į legendą apie Kristaus gimimą. Krikščionybės kūrėjai tiesiog paėmė iš mitražimo tą mitą, tik Mitros vietą čia užėmė Kristus. Kartu su mitu apie Mitros gimimą krikščionybėje perėmė ir jo gimimo šventę, nepakeitę net tos šventės dienos. Vietoje Mitros toje šventėje ėmė tik figūruoti taip pat Kristus.

Ketvirtuoju amžiumi pradžioje krikščionybė pavirto Romoje viešpatuojančia religija. Dar anksčiau perėmusi įvairius ele-

mentus iš Romos imperijoje paplitusių kultų, ji dabar tuos elementus dar labiau sustiprino. Kaip tik tuo laikotarpiu ji perėmė ir saulės dievo šventę — vieną populiariausių Romos imperijoje švenčių.

Iš viso to aiškiai matyti, kad Kalėdos — tai sena „stambeldiška“ saulės dievo šventė, nieku bendro neturinti su Kristaus gimimu. Ji neturi nieko bendro su Kristaus gimimu dar ir dėl tos paprastos priežasties, kai Kristus niekuomet nebuvo gimęs. Kaip jau nurodyta, iš evangelistų tarpo apie Kristaus gimimą pasakoja tik Matas ir Lukas. Pats seniausias iš evangelistų Morkus apie Kristaus gimimo mitą nieko nemini, nors jis apie šį įvykią turėjo būti geriau informuotas, negu vėliau gyvenę evangelistai. Kai dėl pačių Mato ir Luko, tai jų pateiktieji „faktai“, jau nekaltant apie gryną mitologiją, yra visiškai nemokšiški ir nepagrįsti. Taip, pav., jie nurodo, kad Kristus gimė Judėjos karaliaus Irodo ir Romos vietininko Kvirinijaus viešpatavimo metu. Tai negalėjo būti, nes Irodas mirė 10 metų prieš Kvirinijų. Lukas, be to, sieja Kristaus gimimą su visuotiniu surašymu Romos imperijoje imperatoriaus Augusto viešpatavimo metu, kai tuo tarpu jokio surašymo tada nebuvo. Jis sieja Kristaus gimimą taip pat su Nazareto miestu, bet šio miesto tada dar visiškai nebuvo.

Jeigu patikėti evangelistams, tai Kristaus gimimas, gyvenimas ir mirtis buvo susieti su dar nematytais stebuklais. Tačiau įdomu, kad apie tuos nepapras-

tus stebuklius rašė tik žymia vėliau gyvenę evangelistai, o Kristaus amžininkai jų visiškai nepastebėjo. Nei vienas iš tų metu gyvenusių istorikų nei nemini Kristaus vardo. Tai liečia ne tik stambiausią Romos istoriką Tacitą, filosofą Senaką, graikų istoriką Plutarčą ir kitus, bet ir žydų istorikus Joną Flavijų ir Justų Tiberiodietį Flavijų, gyvenęs pačioje Palestinoje tuo laikotarpiu, kuriuos tarfamai veikė Kristus, savo istoriniuose veikaluose kruopščiai pasakoja apie visokius menkiausius stebukladarius ir pačius įvairiausius pretendutus į mesijus, kurių tada Palestinoje buvo daugybė, bet apie Kristų jis absoliučiai nieko nemini ir šį faktą istorikai jau senia atkreipė dėmesį kaip į patvirtinantį, kad Kristus yra gryna mitinė figūra. Istorija apie jo gimimą ir gyvenimą buvo sugalvota žymiai vėliau, pasinaudojant biblijos ir įvairių tuometinių religijų mitais. Del to ir Kristaus „gimimo“ šventė atsirado taip vėlai, praėjus pusketvirtuo amžiumi po to tariamo „gimimo“.

Kalėdos suvaidino istorijoje itin reakcinį vaidmenį. Jomis pasinaudojo dvasiški, kad skelbtų kiasinę taiką, paklusnumą, pasirengimą kentėti, nusizemimą. Šių tariamais iš Kristaus gyvenimo paimitų ypatybių skiepijimas darbo žmonėms buvo reikalingas ir naudingas tik išnaudotojams, kuriems bažnyčia visais laikais tarnavo.

S. Kaupas

moje, sudarinėjo neteisingus algagalpius, pagal kuriuos gav atlyginimą už fiktyvius kongreso tarnautojus... Šiuose algalga puose įskaityta Tomo teta, su žadėtine, jo asmeniškai sekretorius ir šlavėja. Tomas apva ginėjo išda, vis garsiau rėkdamas apie „moralę“ ir „ameriko nizmą“.

Kaip pastebi laikraščiai, ši Tomo nusikaltimas — buvo vienas smulkiausių pašalinų sukčiavimų. Kongreso kasa — ne buvo jo vienintelės eždžios. Tomo „darė pinigų“, spekuliuo damas kviečiais ir imdamas kyšius. Jo abi rankos buvo ne švarios. Tomo nešvarioms rankoms JAV valdantieji sluoksni perdavė susidoro tu šimtai tūkstančių Amerikos piliečių Dorų amerikiečių „lojalumą“ įkainavo gobšus spekuliantais ir išdo vagis Tomas. Ką ir besakyti, komisija „antiamerikinė veiklai tirti“ turėjo vertingą pirmininką ir taip Tomas — kaltinamųjų suole. Bet komisija „antiamerikinė veiklai tirti“ tęsė sia savo darbą.

Amerikos senatorius Džordžas U. Norris kartą atvirai ir cinikiškai pasakė: „Mes turėjome praveisti įstatymą, draudžiant patraukti teismo atsakomybę nusikaltėlius, kurie turi kišenėje 100 milijonų dolerių“. Kaip matyti, pagal amerikonišką mastą, Tomas pasirodė pakankamai sukčiumas ir dėl to patrauktas atsakomybėn. Juk JAV veikia neužrašytas senatoriaus Norriso įstatymas, kitaip tektų telti daugelį kitų, kurie veikia kartu su Tomu kongrese ir už jo kulius.

G. Rassadinas (iš „Pravdos“)